

Pro Nostris

nr. 516 - november 2020

(uitsluitend bestemd voor montfortanen en geadresseerden)

redactie en administratie:

Vroenhof 87

6301 KE Valkenburg a/d Geul

043 – 206 5002

info@montfortanen.nl

www.montfortanen.nl

Inhoud

198.	Transitie	Peter Denneman
199.	Uit de provinciale raad	Monique Heijman
213.	Onze overledenen	
218.	Nieuws uit de provincie	
219.	Uit de wereldwijde congregatie	Piet Derckx
222.	Corona – en Rozenkransmaand	
223.	Gebedsviering in Oirschot en Schimmert	Monique Heijman
225.	Gastvrijheid	Marian Claeren
227.	Er is in geknipt....	Thijs Ketelaars osb
230.	God zoekt een plek in jou	Peter Denneman
232.	Updaten black-box	
233.	Zorgcentrum Vroenhof	
234.	Gedicht Aandacht voor elkaar	Hans van Bergen

Transitie

In *Van Dale* lees ik als uitleg: ‘Overgang via tussenliggende tonen naar een andere toon.’ Maar deze term wordt in onze dagen niet enkel gebruikt in de wereld van de muziek. Het is onderhand een term geworden die voor elke overgang wordt gebezigd. Ook bij overgangen die niet ‘via tussenliggende tonen’ verlopen. Het grote voorbeeld is de transitie van Donald Trump naar Joe Biden. Dat gaat via tonen die een vals geluid lieten horen. Maar gelukkig is dat bij ons beter verlopen. En dan doel ik op het vertrek van Marian Claeren en het komen van Monique Heijman.

Marian was als secretariaal medewerkster zo ongeveer vergroeid met de montfortanen. Elders in dit nummer laat zij van zich horen! Wij, en ik in het bijzonder, zijn haar heel dankbaar voor al hetgeen zij voor onze provincie en voor menigeen van ons persoonlijk heeft betekend. Tijdens de afscheidslunch op 18 november heb ik geprobeerd onze grote dank onder woorden te brengen, samen met een grote bos bloemen, een boek en een boekenbon.

Sinds 1 oktober is Monique Heijman onze nieuwe secretariele medewerkster. Marian heeft haar kunnen inwerken. Ik heb er alle vertrouwen in dat zij een waardige opvolgster van Marian is. Ongetwijfeld een eigen stijl, niet abrupt: een transitie ‘via tussenliggende tonen’. In dit nummer maakt u nader kennis met Monique.

Peter Denneman smm

Uit de provinciale raad

➤ *van 4 augustus 2020* ◀

Opening door Peter Denneman en bezinning door Jan Lathouwers

Peter heet welkom. Simon Kuyten is ziek. Jan leest een tekst van Anselm Grün over stilte.

Financiële zaken

onderzoek naar compensatieregeling seksueel misbruik

De vraag van de KNR, naar een financiële bijdrage voor een onderzoek naar het gebruik van de compensatieregeling bij seksueel misbruik, is nog niet beantwoord. Peter wacht op de reactie van zijn collega-provinciaals.

salaris Stefan Musanai en Charles Leta

Na de raadsvergadering van 4 augustus hebben Peter en Servé vergaderd met de parochiebesturen van Genhout en Schimmert over het salaris voor Stefan en Charles.

Montfortaans project Stefan en Charles

Peter vindt dat Stefan en Charles goed zijn ingewerkt in het pastoraat in Schimmert en Genhout. Als ze niet oppassen, gaat daar al hun tijd in zitten. Ze moeten tijd beschikbaar houden voor een montfortaans project. Het idee is een kleine groep samen te stellen, die samen met hen gaat nadenken over het soort project.

Peter formeert een groep die Stefan en Charles helpt een montfortaans project te ontwikkelen.

Conceptagenda BPR

De voorgestelde agenda kan worden overgenomen, alleen bij Financiële zaken kan de *steun Belgische generale delegatie* weg. Dat komt op het kapittel terug. Vóór de vergadering kwam Julien Pijpers in Vroenhof vertellen over de plannen met het zorgcentrum Vroenhof. De zorgaanbieder wordt Nobamacare. Het ziet er goed uit en het zou een oplossing zijn voor de Nederlandse provincie!

De uitnodiging voor de BPR op 25 augustus wordt deze week verstuurd. In totaal zijn er 8 leden (3 pr, 4 gekozen en Piet Derckx als oud-bestuurslid), met Stefan en Charles erbij komen we op 10 leden. Dit keer worden vanwege het coronavirus niet alle confraters uitgenodigd.

Vorbereiding provinciaal kapittel

Beide missionarissen, Antoon van Noije en Pee de Waard, hebben nog niet gereageerd. Voorgesteld wordt hen eraan te herinneren. Volgende keer worden de stemmen geteld.

Generalaat

overzicht MGF tot 30 juni 2020

De corona-crisis heeft ook de beurzen geraakt. Hopelijk trekt de markt weer aan, zodra er geen besmettingen meer zijn!

voorbereiding CGE – mei 2021

Als reactie op de brief van 24-1-2020 zijn met name vorming en financiën als agendapunten genoemd.

Gevolgd door nieuwe missionaire ervaringen, bescherming van minderjarigen en kwetsbaren en leiderschap (bestuur). Er wordt een boekje samengesteld door het generaal bestuur, dat eind oktober wordt toegezonden voor iedere confrater: *‘Nieuws van onze grenzeloze pelgrimstocht’*. Het voorstel is dit boekje te bespreken in de entiteit. Deze brief wordt meegestuurd met de agenda voor de BPR.

solidariteit met de entiteiten

Nadat het generaal bestuur heeft gevraagd wie waarvoor hulp nodig heeft in de entiteiten, zijn hun reacties naar ieder toegestuurd.

Daarop heeft de Nederlandse provincie onmiddellijk een bedrag overgemaakt t.b.v. hulp aan gezinnen in parochies. Luiz Stefani bedankt hiervoor van harte en doet nog eens een oproep aan andere entiteiten een bijdrage te leveren.

mail Marco Pasinato

Peter kreeg een vraag van Marco: of wij bereid zijn de montfortaanse bibliotheek van Leuven te ontvangen? Hij heeft direct Jos om opheldering gevraagd, maar nog geen reactie gekregen.

KNR

De KNR stuurt het AV-verslag van 14 november 2019; het KNR-jaarverslag van 2019; de jaarrekening 2019 én het reglement KNR-commissies. Omdat de reguliere AV van 11 juni vanwege corona niet door kon gaan wordt via een formulier om een stem van de leden gevraagd. Peter heeft zijn stemformulier ingestuurd.

Vacature provinciaal

Er zijn in totaal 27 sollicitaties ontvangen. Als een nieuwe medewerker wordt aangenomen op 1 oktober, moet vóór 31 augustus opgezegd worden. Ondanks de vakantietijd moet op korte termijn gekozen en uitgenodigd gaan worden. Op donderdag 13 augustus 11.00 uur in Vroenhof komen Marijke Blaas en de provinciale raad bij elkaar om keuzes te vergelijken en te bepalen wie uitgenodigd wordt voor een gesprek. Marian stuurt de deelnemers alle sollicitatiebrieven en het aangepaste overzicht toe.

Rondvraag en sluiting

100 jaar Mariale Werken

Vanwege corona is het symposium omgezet in een bijeenkomst met beperkt (100) aantal deelnemers in Scherpenheuvel op 18 september 2020. Wiel mag 2 gasten meenemen en koos voor Stefan en Charles; Peter één en hij nodigt Piet Derckx uit.

Montfortaans Erfgoed

Ger Derks en Servé Kengen zijn lid van het bestuur van het *Hubertus Kunstcentrum en montfortaans erfgoed*. Ger Derks namens de montfortanen. Volgens beiden worden steeds vaker activiteiten gepland, die weinig te maken hebben met het montfortaans erfgoed. De vraag is of de relatie met het Hubertus Kunstcentrum nog zinvol is. Peter gaat in gesprek met het bestuur Sint Hubertus Kunstcentrum en montfortaans erfgoed.

➤ *van 13 augustus 2020 (extra)* ◀

Wereldwijde congregatie

notitie commissie Zending

Generaal-assistent Felix Mabvuto Phiri vraagt Peter Denne-
man waar de reactie van de Nederlandse provincie blijft op
de notitie van de commissie Zending. Peter heeft hem
geantwoord dat de notitie op 25 augustus 2020 wordt
besproken op de BPR-vergadering.

Montfort-bibliotheek Leuven

Marco Pasinato vroeg Peter of de Nederlandse provincie de
Montfort-bibliotheek een plaats wilde geven.

Hij vroeg Jos Van den Bergh om een reactie en die kwam een paar dagen later. Jos wilde het voorleggen aan BDNL-missionarissen, op uitdrukkelijk verzoek van Frans Fabry, maar door corona is alles gecompliceerd geworden. Zoals de priesterwijding van Aimé Kamanda op 20 september in Leuven. Het gaat door, maar beperkt, zonder receptie. Ook de viering van 100 jaar Mariale Werken gaat in afgeslankte vorm door op 18 september in Scherpenheuvel.

kapittelleden

Er zijn van de 30 27 keuzeformulieren teruggestuurd. Alle biljetten waren geldig. Simon en Jan lezen de formulieren om beurten voor, Peter en Marian tellen.

Nu de kapittelleden bekend zijn, kunnen ook confraters gevraagd worden voor de peilingscommissie. Voorgesteld worden Richard Schreurs en Piet Schoen.

Met dank voor ieders inbreng, sluit Peter deze extra bijeenkomst.

➤ *van 1 september 2020* ◀

Opening en bezinning door P. Denneman

Peter leest een gedeelte uit de preek van abt Thijs Ketelaars van de abdij van Egmond. Een indrukwekkend stuk tekst! Hiermee is de vergadering geopend.

Naar aanleiding van de BPR van 25 augustus jl.

conceptverslag Buitengewone Provinciale Raad

Wat moet er gebeuren met het verslag? In deze samenstelling komt de BPR niet meer bij elkaar. Theo heeft zijn aanvulling doorgegeven: 'Ik stel voor dat na verwijdering van de huidige naamborden op dezelfde gedenkmuur nieuwe borden komen met de namen van allen die op het kerkhof begraven liggen en dat die borden wat chiquer zouden moeten zijn dan de huidige. En wat de inrichting van het kerkhof betreft na verwijdering van de kruisen: bomen planten is bedoeld als voorbeeld. Mij gaat het om een mooie aanplant en daarvoor zou advies gevraagd kunnen worden aan de landschapsarchitect van Groot Bijstervelt B.V. Dan kan het ingepast worden in de totaalaanleg van het park. Maar daarover moet ons bestuur in overleg met Groot Bijstervelt B.V.'

montfortaans project

Er kan op dit moment niet veel meer over verteld worden. Op 3 september komen Peter, Maaïke de Haardt, Charles Leta, Wiel Logister, Stefan Musanai, Franck Ploum, Joke Roovers en Ko Schuurmans, bij elkaar in de Montfortkerk in Tilburg voor een eerste brainstormsessie over de mogelijkheden. Franck leidt de dag.

retraite 30 september, 1, 2 oktober

Het thema is 'Die mij droeg', refererend aan de tekst uit het boek Deuteronomium 32,11 en de liedtekst van Huub Oosterhuis. Rond dit thema staan we stil bij de ontwikkeling van ieders gebedsleven. Hoe is die ontwikkelingsweg gegaan, welke gebeden zijn je dierbaar geworden en wat heb je losgelaten?

Wat heeft het doorgaande gebedsleven jou gebracht en hoe heeft het je verrijkt of juist in de weg gezeten aan de hand van o.a. gebeden die binnen de congregatie een belangrijke rol spelen, zoals het Onze Vader en het Wees Gegroet, het toewijdingsgebed van Montfort. Franck maakt 5 conferenties van 45 minuten, telkens eindigend met vragen ter overweging. Daarnaast maakt hij 2 beeld-meditaties en materiaal voor eucharistie- en gebedsvieringen. De teksten van de conferenties komen ook in brochurevorm. Peter stelt een mogelijk programma voor. Een verzoek aan de alleenwonenden om zich bij een van de gemeenschappen aan te sluiten.

Kapittel 2020

verslag bestuursperiode 2017 – 2020

Een eerste indruk van het verslag:

Simon: het is herkenbaar.

Jan: opvallend was het aantal confraters, die iets mankeerden!

Dat betekent dat we ouder worden en dat zorg, zeker voor het volgende bestuur, nog belangrijker wordt.

Peter: wat hebben we veel gedaan in slechts 3 jaar! Marian verwerkt de aanvullingen, verbeteringen. Op 6 oktober wordt het verslag opnieuw besproken.

Generalaat

benoeming Gerd-Willi Bergers

Inmiddels is het officieel bekend gemaakt door Rome. Er is weinig over te vertellen. Het is een onverwacht besluit.

Ecuador

De regio van de Franse provincie, Ecuador, vraagt toestemming om een generale delegatie te worden. De provinciale raad gaat akkoord met het verzoek.

notitie Commissie Zending

De BPR heeft de notitie besproken en antwoord gegeven. De tekst wordt aangepast en aangevuld met de reactie van Stefan Musanai en Charles Leta en daarna opgestuurd naar het generaalat.

Vacature provincialaat

De vacature is sinds vanochtend geen vacature meer. Monique Heijman wordt de nieuwe secretariele medewerkster bij de Nederlandse provincie. Ze is 54 jaar, afkomstig uit Melick (bij Roermond). Peter en Jan hebben samen met Marijke Blaas de gesprekken gevoerd met de kandidaten. In eerste instantie 5, teruggebracht naar 3, waarvan 1 kandidaat zich terugtrok.

Rondvraag en sluiting

Servé Kengen heeft een notitie geschreven over zorg. Er is de laatste jaren steeds meer personeel ingehuurd via Cicero, wat als voordeel heeft, dat ze gegarandeerd zijn van een baan, als de uren terug zouden lopen. In de gemeenten kunnen confraters langer blijven wonen door de extramurale zorg, door Cicero in Vroenhof en eigen medewerkers in Schimmert. Nobamacare gaat de zorg verlenen in het aangrenzend zorgcentrum Vroenhof, maar zij kunnen geen extramurale zorg leveren. Intramurale zorg (opname) zou wel mogelijk zijn, afhankelijk van de beschikbare ruimte. Afsproken wordt een afspraak te maken met de eigenaar van het gebouw en met Nobamacare over de mogelijkheden.

➤ van 6 oktober 2020 ‹

Opening door P. Denneman en bezinning door S. Kuyten

Peter Denneman opent deze bijzondere vergadering met de aanwezigheid van 2 secretariael medewerksters: Marian Claeren en Monique Heijman, die op 1 oktober gestart is op het provinciaalaat.

Bezinning: Simon Kuyten leest het artikel ‘Wegwijzer naar de toekomst’ van Wim Weren.

Provinciaalaat

provinciaal kapittel

Peter heeft Luiz Stefani gevraagd of het generaal bestuur naar het provinciaal kapittel komt. Hij heeft overlegd met zijn bestuur en besloten dit jaar niet te reizen. Zonder hun aanwezigheid kan het kapittel niet doorgaan. De paus heeft bepaald, dat er lijfelijke aanwezigheid nodig is bij een kapittel en niet digitaal. Peter heeft het Jos van Genugten meegedeeld. Het secretariaat informeert Monique Peters, Herman Jansen en bezinningscentrum Onder de Bogen.

requiemviering

Omdat het provinciaal kapittel niet kan doorgaan vanwege besmettingsgevaar, vroeg Peter zich af of de requiemviering wel door kan gaan. Als alternatief wordt gesproken over de mogelijkheid van een zegening van het SMM-memorial of een viering op de kloosterkerkhoven in Schimmert en Oirschot.

Jan oppert of een livestream van een viering of zegening een alternatief is?

Toewijding

Hetzelfde geldt voor de viering van de Toewijding op 8 december. Misschien kan Peter een boekje samenstellen voor een viering.

bezoeken van confraters

Er zijn veel confraters die aandacht nodig hebben. Peter vindt dat de provinciale raad daar zoveel mogelijk tijd voor vrij moet maken.

zorgcentrum Vroenhof

Peter heeft op 15 september met Julien Pijpers, mede-eigenaar van zorgcentrum Vroenhof, gesproken. Hij hoopt dat als Schimmert gesloten wordt de confraters er kunnen wonen, maar dat ook zij die nu 24-uurszorg krijgen ‘terug’ kunnen komen. Er is ook gesproken over zorg vanuit het zorgcentrum, maaltijden e.d.

Peter heeft toegezegd, dat het gebouw van het klooster bij evt. verkoop, eerst aan hen wordt aangeboden. Begin volgend jaar is een volgende ontmoeting

communitieitsleiders

De gardiaan van de kapucijnen, Piet-Hein van der Veer, schreef over communitieitsleiders in het tijdschrift ‘Tussen kap en koord’. Peter heeft om informatie gevraagd.

Wijzer

Het concept voor Wijzer is klaar, maar moet aangepast worden nu de requiemviering is afgezegd.

kalender

Marian is al begonnen met de kalender, maar is op zoek naar illustraties. Veel kun je niet meer halen uit de fresco's van Jaap Min. Peter stelt symbolen voor, die erop voorkomen.

kerstkaarten

Peter gaat op zoek naar een mooie afbeelding van Wim Johannesma. De tekst volgt dan vanzelf.

Om half 2 wordt de vergadering hervat. John van Oss, Stefan Musanai en Charles Leta worden welkom geheten door Peter. Hij wil praten over de retraite, de requiemviering, de Toewijding en tot slot over het eigenlijke doel van hun komst: de film van Gabriëlle Provaas.

retraite

John had moeite met het geluid van de opnames, de inhoud was heel goed. In de thuissfeer is niet zoals in het bezinningscentrum. Stefan vond de retraite diepgaand. Fijn, om daarna de teksten nog eens na te kunnen lezen. Voor Charles persoonlijk was het apart, zijn eerste retraite op digitale wijze. Fijn dat we iets konden doen voor de gemeenschap met de tv en papieren. Het was niet gemakkelijk voor andere confraters, omdat het moeilijk te verstaan was. Het thema was heel nuttig, nadenken over wat essentieel is in mijn leven, over hoe belangrijk gebedsleven is als priester. Dat heeft goed geholpen. Hij hoorde van confraters, dat ze met name de beeldmeditatie van Maria mooi vonden en de conferentie over de Toewijding. Omdat de 1^e beeldmeditatie maar 1 beeld liet zien, was deze meditatie iets minder, te veel stilte. Peter sluit zich hierbij aan. Hij vindt ook dat hij volgende keer meer moet letten op de gekozen liederen. Niet iedereen kende ze.

requiemviering

Gedacht wordt over een mogelijke viering op het kerkhof of alleen een zegening van het SMM-Memorial. Misschien via een livestream op onze website? In de parochie van Schimmert wordt ook nagedacht over de mogelijkheid van een livestream in deze 2^e periode van COVID-19. Maar er is nog niets concreet.

film

Gabriëlle Provaas wil een film maken en heeft daarvoor subsidie aangevraagd bij het Limburgs Filmfonds, hetgeen is toegekend. Helaas kwam het in de krant, maar anders dan afgesproken met John, Stefan, Charles en Peter met Gabriëlle. Het onderwerp van de film zou zijn het afscheid van John als pastoor, die na zo'n lange tijd vertrekt. Stefan en Charles vervullen een bijrol, maar nu lijkt het onderwerp geswitcht te zijn naar de 2 jonge Indonesische missionarissen. Ook staat in het artikel dat ze komen om 'het geloof nieuw leven in te blazen'. Er is een beschrijving, script en subsidieverzoek ingediend bij het fonds. De montfortanen willen dat inzien. Charles wil meedoen, maar alleen als het afscheid van pastoor centraal staat. Hij vraagt zich af wat er in haar script staat. Peter vindt dat we duidelijk moeten maken wat wij willen. Als daar geen rekening mee gehouden wordt, doen we niet mee. Hij zal Gabriëlle morgen bellen en een afspraak plannen, met zijn vijven.

Charles heeft nog een punt. Hij vraagt zich af of het mogelijk is om in het parochieblad een mededeling te plaatsten over de film, kort en zakelijk wat het wordt. Goed idee, maar we wachten eerst het gesprek af.

Generalaat

Belgische delegatie

Er lijkt nu beweging te komen. Jos Van den Bergh heeft een geschikte woonruimte op het oog, waar ook ruimte is voor de bibliotheek.

Duitse delegatie

Edmund Jäckel was in Vroenhof voor de retraite. Peter en hij spraken over de wisseling van de overste.

Hij vertelde dat er wel degelijk een ronde gehouden is onder de confraters, waarin ze hun voorkeur voor een overste konden aangeven en dat werd dus Gerd-Willi Bergers. Jos en Peter hebben afgesproken na 13 oktober een afspraak te maken met Gerd-Willi.

KNR

mededelingen over CPR, Regiodagen KNR

Op 24 september heeft de Commissie Presentie Religieuzen (CPR) vergaderd in het Franciscushuis in Den Bosch. Ze hebben kennisgemaakt met Simon Evers, de nieuwe secretaris-generaal van de KNR. Het beleidsplan is besproken, schema van aftreden en het KNR-jaartheme 2021 'Religieus-zijn vandaag'.

Van de geplande ontmoetingsdagen zijn de meeste afgezegd. Ook de regiodagen (voorbereiding AV) gaan niet door. De Open Kloosterdag is vastgesteld op 13 juni 2021.

Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven

De jaarrekening en het jaarverslag worden ter kennisname aangenomen.

Verslag BEMIN

Op 8 september jl. vergaderde BEMIN in de Studentenkerk in Nijmegen. Er is gesproken over het contact met bisschop Van den Hout, over een update van de brochure 'op zoek naar sporen van God', de volgende inburgeringscursus die van start gaat en de landelijke ontmoeting van kaderleden van de RK-Migrantenparochies.

Rondvraag en sluiting

herdruk 'In the footsteps of the Crucified Jesus'

Er kwam een vraag van John Albert, broeder van St. Gabriël, in Singapore voor de Engelse versie van het boek 'In de voetstappen van de Gekruisigde Jezus'. We hebben geen exemplaren meer. Peter heeft offertes opgevraagd voor een herdruk bij Gianotten en Q-Promotions.

nieuwe secretaresse

Monique Heijman is per 1 oktober 2020 begonnen op het provinciaal secretariaat. We wensen haar veel succes!

Onze overledenen

In Saint Laurent sur Sèvre, Frankrijk, overleed op 24 september 2020 *Raymond Jarnier*. Hij werd 80 jaar en was 59 jaar montfortaan.

In Bergamo, Italië, overleed op 18 oktober 2020 *Ernesto Zanga*. Hij werd 80 jaar en was 61 jaar montfortaan.

Op 25 oktober 2020 overleed in Amby, *Jacob Sijm*. Hij werd 91 jaar en was 68 jaar montfortaan. Jacob ging in 1942 naar het kleinseminarie in Schimmert en legde op 8 september 1957 in Oirschot zijn eeuwige geloften af. Op 16 maart 1958 werd Jacob tot priester gewijd en kreeg hij zijn benoeming voor Malawi. Hij was met name vele jaren werkzaam in Mitengo.

Op 1 november 2020 overleed zuster *Henrica Maria van het Kruis (Diebels)*. Zij werd 90 jaar en was 65 jaar Dochter der Wijsheid. Zuster Henrica was zeer begaan met lichamelijk- en geestelijk gehandicapten en later met weerloze-, gehavende- en minst bedeelde kinderen. Ze was een bescheiden en hartelijke vrouw, geliefd om haar warme aandacht.

Bij de uitvaart van Jacob Sijm

op 30 oktober 2020

*lezingen: Cantiek 75 'Onder uw hoede, Maria'
Matteüs 25, 31-37*

Als 10de in de rij van 13 kinderen wordt Jacob op 13 december 1928 in Wervershoof, of nog preciezer in Onderdijk, in West-Friesland, geboren. Ongetwijfeld van zijn ouders leert hij geloven in een barmhartige en liefdevolle God. Zoals zij Jacob ook zijn voorgegaan in het vertrouwen op de bijstand van Maria. Cantiek 75 'Onder uw hoede, Maria' zingt dat vertrouwen uit. Als Jacob zich geroepen voelt priester te worden, komt meteen de gedachte op om missionaris te worden. Zijn oudste zus is al ingetreden bij de Dochters der Wijsheid en werkt in Druten bij de verstandelijk gehandicapten. Als Jacob bij het bezoek van zijn ouders aan hun dochter, mee mag, vertelt hij haar dat hij priester-missionaris wil worden en daarom naar de Mill Hill in Hoorn wil gaan.

Op de vraag van zijn zus: 'Waarom blijf je niet in dezelfde familie?' is Jacob uiteindelijk bij ons, de montfortanen, terecht gekomen. Na zijn studie in Schimmert en Oirschot is Jacob op 8 sept. 1952 ingetreden en op 16 maart 1958 ontvangt hij de priesterwijding. Eind augustus 1959 gaat zijn diepste wens in vervulling en vertrekt hij per boot naar Malawi. Daar op die boot krijgt hij te horen dat zijn moeder is overleden. Een harde klap. Een beproeving waarvan er nog meer komen. Maar Jacob is een West-Fries, en die kunnen tegen een stootje, zoals Jacob mijzelf eens vertelde. In 1966 komt hij voor de eerste keer op vakantie. Dan wordt toch duidelijk dat zijn gezondheid broos is. Hij ondergaat gedurende een jaar verschillende operaties. Tegen de wil van zijn thuisfront gaat hij toch terug naar Malawi. Daar ligt zijn hart. En dat blijkt wel uit al hetgeen hij heeft gedaan. Op de allereerste plaats is bij pastor, zielzorger, en leeft hij mee met het wel en wee van de hem toevertrouwde mensen. Voor hen bouwt hij kerken en kapellen, een medisch centrum, een kraamafdeling, poliklinieken, scholen. Ierse zusters trekt hij aan om de leiding op zich te nemen.

Felix Phiri, montfortaan, lid van ons huidig generaal bestuur in Rome, schrijft in zijn mail van een paar dagen geleden:

‘Vele jaren geleden verliet pater Sijm Mitengo, maar hij wordt nog steeds liefdevol herinnerd’.

Ook schrijft Felix over zijn noviciaat in Oeganda, waar Jacob in de laatste vijf jaar van zijn verblijf in Afrika als socius werkzaam is. Over Jacob schrijft hij: *‘Pater Sijm was een echte missionaris, die begreep dat de evangelische boodschap bedoeld is voor de ontwikkeling van de hele persoon, lichaam en ziel. Ik dank God dat hij ons zo’n geweldige missionaris heeft gegeven.’*

Gistermiddag laat onze medebroeder Lonely Paul vanuit Malawi namens zijn confraters weten: *‘De kerk van Malawi treurt om de dood van pater Sijm. Ieder van ons herinnert pater Sijm als een meelevende missionaris. Wat nog bleek uit zijn geldelijke bijdrage bij de cycloon in 2019.’*

Na veertig jaar keert Jacob terug naar ons land. In zijn dierbare Noord-Holland, neemt hij in 1999 het rectoraat op zich van het zorgcentrum ‘Saenden’ in Zaandam. Twintig jaar blijft hij zich inzetten voor de bewoners en anderen die in de buurt wonen. Jacob gaat voor in de weekendvieringen. Maar buiten dat verzorgt hij gebedsvieringen met het rozenkransgebed, vieringen ook met uitstelling van het Allerheiligste, zelfs maandelijks met een nachtelijke aanbidding. Daarbij mag hij rekenen op verschillende vrijwilligers, in het bijzonder op Aïda. Min of meer zijn steun en toeverlaat, ook wat huishoudelijke zaken betreft. Hun wijze van geloven in God en grenzeloos vertrouwen op Maria sluiten volledig op elkaar aan. Heel anders dan in Afrika, zijn ook dit hele rijke jaren geworden. Na twintig jaar komt er een einde aan zijn rectoraat. In 2019 neemt hij afscheid. Bij die gelegenheid schrijft bisschop Punt hem: *‘Ik ben u zeer dankbaar voor al die jaren van trouwe inzet en betrokkenheid.’*

Ik heb vaker gehoord hoeveel u voor Saenden hebt betekend en dat uw aanwezigheid door management en bestuur zeer gewaardeerd werd.’ Dan is het al duidelijk dat hij meer zorg behoeft. Zorg die teveel vergt van Aïda.

Het is zaterdag 4 juni als Servé en ik Jacob verhuizen naar het zorgcentrum in Amby. Vorige week maandag dronken we nog samen koffie. Geen enkel vermoeden dat hij nog geen week later zou sterven. En nu zijn wij hier om - helaas in kleine kring – afscheid van hem te nemen. In Jacob verliezen wij een trouwe vriend, een hartelijk meelevende oom, een betrokken confrater, een pastor met hart en ziel.

‘Komt, gezegenden van mijn Vader, en ontvangt het Rijk dat voor u gereed is vanaf de grondvesting der wereld.

Want Ik had honger en gij hebt Mij te eten gegeven.

Ik had dorst en gij hebt Mij te drinken gegeven.

Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen,

Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed,

Ik was ziek en gij hebt Mij bezocht,

Ik was in de gevangenis en gij hebt Mij bezocht.’

Tot de gezegenden mag Jacob zich rekenen.

Jacob we danken jou van harte. Leef voort in Gods nabijheid.

Adieu.

Peter Denneman smm

Nieuws uit de provincie

Hub Reijnaerts lijkt steeds verder weg te zakken. Er is weinig actie in de Residentie in Amby. Peter vraagt zich af of het zin heeft om Mo Elyamani hierover aan te spreken.

Met *Ben Faas* gaat het een beetje op en neer.

Leo Mijtjens is nu verhuisd naar een gesloten afdeling in 'Op de Toren' in Nuth. Hij valt regelmatig en is sterk vermagerd. Het bloed van Leo wordt getest om te kunnen zien wat er aan de hand is.

Aan het autorijden van *Jan Bos* is helaas een einde gekomen. Na zijn auto-ongeluk heeft de oogarts aangegeven dat het niet verantwoord is nog langer zelf een auto te besturen.

Met de gezondheid van *Hub Kleijkers* gaat het niet goed. Er is longkanker bij hem geconstateerd. Hub is er redelijk rustig onder, maar hij praat er veel over.

Theo van der Geest gaat goed vooruit sinds zijn operatie in augustus. Mocht hij eerst 8x per dag een half uur zitten en 8x een half uur lopen, nu mag hij weer onbepaald fietsen en autorijden. Op een enkel pijntje na zo nu en dan, gaat het goed met hem.

Jan Lathouwers heeft *Pierre Robertz* bezocht vanwege diens 70-jarig professiefest. Ze hebben samen een viering gehouden in de huiskamer van Pierre. Namens het provinciaal bestuur heeft Jan hem gefeliciteerd en daarbij een fles port aangeboden.

Uit de wereldwijde congregatie

De lange, kronkelige paden van een Indonesische montfortaan

Via een whatsappje uit Indonesië werd ik gewezen op een artikel in Ucanews (Union of Catholic Asia News) met de titel: “The long and winding road of a dedicated Indonesian priest” (<https://www.ucanews.com/news/>).

Een journaliste uit Jakarta vertelt over pater Frumensius Andi, montfortaan, zijn dienstreizen en zijn wijze van pastoraal. Vertrekkende van de hoofdparochie Mbeling op Flores, Indonesië, loopt hij uren ver naar de dorpjes behorende tot zijn parochie, zijn dienstreis gebied.

Hij heeft een motor, maar in dit gebied zijn nog geen berijdbare wegen en moet hij te voet erheen via rotsachtige- en oneffen paden. Tientallen kilometers lopen op een warme zonnige dag en soms in de regen, om katholieken in die afgelegen dorpen te dienen. Het kan 3 uur duren voordat hij een dorp bereikt.

Hij vertelt: “Tijdens de wandeling draag ik altijd een rugzak met spullen die gebruikt worden voor de eucharistieviering en mijn persoonlijke behoeften. Ik zet een pet op voor de warme zon en pak een bananenblad als het plotseling gaat regenen (foto). De regen houdt me nooit tegen om te lopen, want ik moet op tijd in het volgende dorpje zijn om een geplande mis te vieren. En wat mij raakt is het enthousiasme van de parochianen. Ze zijn echt blij en opgewekt als ze me zien aankomen in hun dorp. Ze bereiden zelfs alles voor, zodat we meteen kunnen beginnen. Misschien is het omdat ze verlangen naar een eucharistieviering”. Voor missieposten met kapellen wordt de mis daar gehouden. Als een afgelegen dorp geen kapel heeft, wordt de eucharistieviering gehouden in de eerste de beste ruimte of woning van een familie. De pater doet pastorale bezoeken aan zieken en mensen met psychische aandoeningen. Zo vertelt hij: “Ik had een indrukwekkende ervaring toen ik twee geesteszieke parochianen bezocht die vastgebonden waren in kleine hutjes in de buurt van hun familie. Toen ik hen vroeg om met mij te bidden deden ze dat. Zelfs zij deden het net als normale mensen. Volgens de dorpelingen was het de eerste keer dat ze een pastoraal bezoek kregen van een priester.”.

Pater Andi ziet alles wat hij heeft gedaan als een ware betekenis van dienstbaarheid. “Een priester moet niet alleen in een pastorie blijven. Hij moet parochianen kunnen bezoeken, hoe moeilijk de situatie ook is en onder hen zijn.

Een pastoraal bezoek kan het geloof van de parochianen versterken”, zegt hij.

Bij het lezen van het artikel over pater Andi, moet ik terug denken aan mijn begin als missionaris bij de Dajaks op Borneo 50 jaar geleden. Ik had mijn dienstreisgebied rond de berg Kelam met 5 dorpjes (kampongs) en het gebied rond de Lebang-rivier met tientallen dorpjes. Die dorpjes waren enkel te voet bereikbaar. Ik begon te missioneren zoals pater Andi in Flores, met dit verschil dat de bewoners van mijn dorpjes nog niet katholiek gedoopt waren, op enkele

uitzonderingen na. Daarbuiten kende men daar geen geneesheren en poliklinieken. Er was op Borneo in het bisdom Sintang, zo groot als België en Nederland tezamen, in die tijd maar 1 huisarts beschikbaar met hier en daar, op plaatsen waar zusters woonden, een polikliniek. Vandaar dat we behalve priester ook dokter waren. Dus behalve een rugzak met eucharistische- en persoonlijke benodigdheden, gebruikte ik ook een rugzak met geneesmiddelen. Om die reden ging steeds iemand met mij mee van het ene dorp naar het andere. Ook kwam je in die tijd geboeide mensen in hutjes tegen. Meestal waren dat mensen met zware tropische malaria. Dankzij mijn eenvoudige medische kennis heb ik verschillende van die mensen kunnen bevrijden. Het leven als missionaris was heel bijzonder en is nog steeds heel bijzonder, zoals we kunnen lezen in het artikel van Ucanews over onze confrater in Flores.

Piet Derckx smm

Corona – Rozenkransmaand

De oktobermaand kennen wij als de Rozenkransmaand. Nog meer dan anders is met dit gebed de hulp ingeroepen van Maria om bespaard te blijven van het coronavirus.

In de ‘Mary Queen of All Hearts Chapel’ in Quezon City, Filipijnen, werd op 31 oktober onder leiding van Br. Lester Bonete smm en Fr. Benjie Notarte smm, door de scholastieken als hoogtepunt van de Rozenkransmaand het *Harana kay Maria* evenement georganiseerd.

In Rome werd in de Rozenkransmaand iedere nacht de 'Living Rosary' gebeden in de grot van de generale montfortaanse missionarissen. Bezield door Fr. Reynaldo Bullas Jr. smm en gezegend door Fr. Luiz Stefani smm.

Gebedsviering in Oirschot en Schimmert

Op 1 november werd in plaats van een Requiemviering een gebedsviering gehouden op het kloosterkerkhof in Oirschot, opgeluisterd met muziek, en werden de graven gezegend door Peter Denneman. In het Oirschots Weekjournaal werd naar aanleiding van deze speciale, kleine gebedsviering met enkele familieleden en belangstellenden, een artikel met bijgaande foto gepubliceerd.

Op 7 november jl. vond in Schimmert bij het SMM-Memorial eveneens een gebedsviering en zegening van de graven plaats. Peter Denneman ging voor en het muzikale gedeelte werd verzorgd door Stefan Musanai en Charles Leta (zang), Trees Jansen (blokfluit) en Jacqueline van de Ven (dwarsfluit).

Het was mijn, Monique Heijman, eerste kennismaking met een gebedsdienst van de montfortanen en het SMM-Memorial en ik vond het prachtig. Zeker ook het horen van ‘Animés de l’amour’, het “lijflied” van de montfortanen. De aanwezigheid van een kleine groep mensen, de zon die scheen en de serene sfeer; dat alles zorgde ervoor dat deze bijeenkomst voor mij tot een mooie herinnering zal worden. Toen Peter na afloop iedereen bedankte en, onverwachts, daarbij ook mijn naam noemde, draaiden twee mannen die voor mij stonden zich opeens nieuwsgierig om. Zoals de meesten al weten, ben ik met ingang van 1 oktober in dienst getreden bij de montfortanen. Vanwege Covid-19 was ik nog niet in de gelegenheid kennis te maken met alle paters van de gemeenschap in Schimmert en de zelfstandig wonenden. De mannen voor mij bleken Jan Bos en Jan van Loo te zijn en het was leuk elkaar eindelijk te ontmoeten.

Op hun vraag waar ik vandaan kom, kon ik antwoorden dat ik uit het dorp Echt afkomstig ben. Mijn jeugd heb ik daar doorgebracht en ik was trots lid van Turnvereniging Patrick. Later vond ik de plaatselijke discotheek een stuk interessanter. Gelukkig is het met mij allemaal goed gekomen, hoewel ik mijn ouders zeker een aantal grijze haren bezorgd heb tijdens mijn puberteit. Die ligt ondertussen alweer vele jaren achter mij en ik geloof dat ik mag zeggen dat ik uitgegroeid ben tot een rustige vrouw met een luisterend oor voor anderen. De weg die ik mocht gaan was niet altijd vlak en ik ben een paar keer gestruikeld. Achteraf ben ik daar heel dankbaar voor, want mede vanwege de uitdagingen die ik tegen kwam, ben ik geworden wie ik nu ben. Ik spreek de hoop uit dat mijn medemensen daar net zo blij om zijn als ik zelf ben. Als de coronapandemie achter ons ligt nodig ik jullie graag uit in Vroenhof persoonlijk kennis te komen maken, onder het genot van een lekker kopje koffie.

Monique Heijman

Gastvrijheid

Gastvrijheid, dat is het wat me aantrok bij de religieuzen. Na de geboorte van onze 4^e wilde ik graag Theologie studeren, want wat moest ik onze kinderen in hemelsnaam bijbrengen over het katholieke geloof? De keuze viel op MO-A Theologie in Tilburg, vrijdagavond en zaterdagmorgen. Het was een heerlijke, confronterende tijd, poten werden onder je stoel weggezaagd, maar je leerde zelf er weer nieuwe poten onder te zetten.

We overnachtten bij de fraters van Tilburg in de Tivolistraat en we waren er *welkom*. Dat verraste me, dat we zomaar in hun leven binnenvielen en er deel van mochten uitmaken. Een unieke ervaring en toen is het zaadje gezaaid. Na 6 jaar ging de jongste naar school en ik op zoek naar werk. Het werd de KNR-afdeling Communicatie. Eenzelfde ervaring in de contacten met religieuzen.

Toen er na 2 jaar een reactie kwam van toenmalig provinciaal overste pater Voncken op mijn open sollicitatiebrief, ben ik overgestapt naar het provinciaal van de montfortanen in Oirschot, op 1 mei 2000. Dezelfde ervaring van opgenomen worden in een gemeenschap. Ik kan niet zeggen hoe bijzonder dat is. Twee keer mocht ik met mijn Belgische collega mee naar het generalaat in Rome. Ook al is je koffer groter dan die van de confraters, en ze je daarom met een busje af moeten komen halen (!), je bent *welkom* en hoort erbij. In die periode overleed een confrater en dat was de enige keer, van de ruim 90 overlijdens, dat ik niet op tijd terug was om het te regelen. Na de verhuizing van Oirschot naar Vroenhof (Valkenburg) op 11 december 2011 en ik opzag tegen het dagelijks 2 uur op en neer rijden, mocht ik mét hond Bram in het klooster logeren van maandagmorgen tot donderdagavond. Na 5 jaar kreeg ik een burn-out. Niet door een teveel aan gastvrijheid, maar omdat ik zo weinig thuis was. Dankzij de steun van de provinciale raad werden extra medewerkers aangenomen voor het klooster en mocht ik 2 dagen thuiswerken. Dat heeft me veel goed gedaan, waardoor ik kon blijven functioneren tot nu toe. Daar ben ik de raad zéér dankbaar voor! En nu ben ik met vervroegd pensioen. Een raar idee en ik voel me schuldig, want die religieuzen werken allemaal tot op hoge leeftijd ‘gewoon’ door! Bewonderenswaardig!

Dank jullie wel, dat ik te midden van jullie mezelf mocht zijn, dat ik zoveel bijzondere herinneringen mag koesteren en dat mijn vertrouwen in het Evangelie mede dankzij jullie levenswijze stevig is geworteld. Twintig jaar waren jullie ‘mijn jongens’ en het valt niet mee om los te laten, hopelijk hoeft dat ook niet, want jullie zijn me zo vertrouwd. Monique Heijman neemt het over en dat doet ze goed, daar ben ik van overtuigd.

Marian Claeren

Er is in geknipt.....

Regelmatig stuurt br. Thijs Ketelaars, sinds kort abt van de St. Adelbertabdij van Egmond, zijn preken. Zo ook die van zondag 15 november. In deze preek gaat hij – omdat het evangelie een ‘mannenverhaal’ is – vooral in op de 1ste lezing genomen uit het 31ste hoofdstuk van Spreuken. Zie allereerst, zoals voor die zondag aangegeven: Spreuken 31, 10-13. 19-20, 30-31. Lees na het lezen van de preek van br. Thijs hoofdstuk 31 in haar geheel!.. Nu eerst de overweging van abt Thijs.

Het zou kunnen, maar er is iets merkwaardigs met die tekst aan de hand. Wij hoorden maar een gedeelte uit het 31ste hoofdstuk, er is in geknipt. Dat is een ingreep die in onze hedendaagse samenleving op grote schaal wordt toegepast. Er worden delen uit berichten en verhalen geknipt en voordat je het weet, staat er precies het tegendeel van wat er gezegd was. Dat gebeurt in de politiek, het gebeurt in de verhalen rond de pandemie, het gebeurt ook in de kerk.

Soms valt het op, soms wordt het niet opgemerkt en voordat je het weet, ontstaat er een heel ander beeld van de werkelijkheid.

De vrouw uit het Spreuken verhaal verschijnt nu aan ons als een degelijke huisvrouw, die van wanten weet en druk in de weer is. Zij is dan de pendant van de mannen in het evangelie, maar dan binnenshuis, zagezegd op haar terrein. Maar doen wij daarmee wel recht aan die vrouw uit het boek der Spreuken, of is hier in de tekst geknipt om een bepaald model van vrouw zijn te propageren? Hoe het ook zij, als je de tekst niet knipt, staat er een heel andere vrouw voor je. Die blijkt over veel meer talenten en hoedanigheden te beschikken. Haar activiteiten reiken veel verder dan het eigen gezin. De vrouw uit Spreuken 31 is niet alleen een goede echtgenote en een zorgzame moeder, in de geschrapte verzen blijkt zij ook nog eens een intelligente en bekwame zakenvrouw en iemand die met kennis van zaken Gods Thora, Gods gebod en goedheid onderwijst. “Zij opent haar mond in wijsheid en Thora van goedheid ligt op haar lippen”, staat er in vers 26.

Zij blijkt dus niet alleen een manager met uitstekende kwaliteiten, die van wanten weet bij aankoop en verkoop van landerijen en textiel, zij krijgt hier ook een heel eigen plaats en rol toebedeeld in de overdracht van de religieuze traditie.

Wie Spreuken 31 goed en in zijn geheel leest, ontmoet niet een vrouw die tevreden moet zijn met een plaats in de binnenkamer. Wij mogen ons verbazen en verheugen dat in zo'n oude tekst uit onze Joods Christelijke traditie een dergelijke plaats aan de vrouw wordt toegekend.

Geen tweederangs persoon, maar één die zelfstandig zaken doet en wijs onderricht weet te geven...

De vrouw, die ons vandaag wordt voorgesteld is van koninklijke allure en meer dan dat.

Het boek der Spreuken begint met vrouwe Wijsheid die zichzelf prijst, en aan het einde van het boek ontmoeten we opnieuw een vrouwengestalte, die geschilderd wordt in de kleuren van vrouwe Wijsheid. De wijsheid, die op haar beurt weer beeld is van Gods Thora, Gods leven gevende woord voor de mens.

Maar met dat al hebben wij de tekst nog niet in al zijn rijkdom geproefd. Luisteren en lezen vereist aandacht en geduld. Want wijdere samenhangen en verbanden kunnen soms onvermoede betekenissen aan het licht brengen. Laat mij dan op één detail mogen wijzen.

In dit hoofdstuk over de voortreffelijke vrouw is er ook sprake van haar kleren. Daarbij wordt melding gemaakt van scharlaken, purper en linnen. Een joodse commentator maakt erop attent, dat het hier gaat om uiterst dure goederen. Dat een vrouw zich die kan aanschaffen, wijst op grote rijkdom en welstand.

Dat is zeker waar, maar er is een ander commentaar, ditmaal van een vrouw – Katrin Brockmüller – die erop wijst dat die drie stoffen maar tweemaal in de Schrift samen worden vermeld. Hier in Spreuken 31 en in de hoofdstukken uit het boek Exodus waar gesproken wordt over de kleding van de hogepriester. Ook die gaat in scharlaken, purper en linnen gekleed.

Wat leert ons deze samenhang? De vrouw in hoofdstuk 31 van het boek der Spreuken heeft de trekken van Vrouwe Wijsheid en gaat gekleed als de hogepriester in het heiligdom. De priesterkleren maken deze vrouw niet alleen tot “priesteres van het huis”, zoals in de joodse traditie gebruikelijk is, maar zij onderwijst ook zoals de priesters de Thora, Gods woord van leven. Wie naar haar onderricht luistert en het aanvaardt, vindt de weg naar het leven. In haar priesterlijke dracht bemiddelt zij met haar wijs onderricht de ervaring van Gods nabijheid in handel en wandel van het mensenbestaan. Vrouwe wijsheid en de geleefde wijsheid van vrouwen worden daarmee van levensbelang, ja zij zijn meebepalend voor de weg van heil en zegen van ons mensen.

Wie de vrouw in kerk en samenleving geen volwaardige plek wil toekennen, kan zich daarvoor niet beroepen op de traditie. Of beter gezegd, de oude traditie is veel ruimer en rijker dan wat er later van is gemaakt met allerlei knip- en plakwerk. En zeker moeten we ervoor waken welke traditie ook voor onveranderlijk te verklaren.

abt Thijs Ketelaars osb

God zoekt een plek in jou

Nu Wiel Logister verhuisd is naar Vroenhof en daardoor zijn pastoraat in de Montfortparochie van Tilburg heeft beëindigd, is mijn betrokkenheid met mijn dierbare parochie van vroeger weer steviger geworden.

Zo ga ik regelmatig voor in de zondagse viering. Het is in deze parochie traditie dat tijdens de Advent en de Veertigdagentijd degenen die de overweging verzorgen een cyclus kiezen. Dat gebeurde ook dit jaar weer. Hieronder de informatie hierover. Mogelijk dat het jou van dienst is tijdens de komende Advent.

In deze tijd van coronacrisis worden we voortdurend herinnerd aan de eigen verantwoordelijkheid inzake ons aller gezondheid. Die lijn willen we in onze adventscyclus doorzetten. De Schriftlezingen geven daar ook aanleiding toe. Het verlangen naar Gods geboorte in en tussen mensen in deze adventstijd is onlosmakelijk verbonden met onze eigen inzet daarvoor. Dat blijkt in de thema's van de eerste drie zondagen. Tegelijk wordt die inzet van meet af aan en gaandeweg steeds sterker opgenomen in het initiatief van God zelf om naar ons toe te komen. Dat willen we laten uitkomen in de vierde adventszondag en in het overkoepelend thema voor deze advent: *God zoekt een plek in jou.*

29 november:

Maak ruimte! (Jes 63, 16b-17.19b.64,2b-7; Mc 13, 33-37)

Er is grote nood, tot wanhoop toe, waarin mensen roepen om uitzicht en ruimte. Maar die roep keert ook naar ons mensen terug: wees waakzaam, maak ruimte in jezelf en wordt open.

6 december:

Weet je uitgedaagd! (Jes 40, 1-5. 9-11; Mc 1, 1-8)

In die ruimte waar de eigen noden niet meer allesoverheersend zijn, kan de oproep van God gehoord worden.

Met de beloften van Zijn komst weten wij ons uitgedaagd om op onze eigen wijze de weg te banen en de paden te effenen.

13 december:

Kom ervoor uit! (Jes 61,1-2a.10-11; Joh 1, 6-8.19-28)

Deze zondag horen wij twee profeten, Jesaja en Johannes de Doper, getuigen van het komende Licht. Dat noopt ook ons ervoor uit te komen wat wij verwachten.

20 december:

Wees ontvankelijk voor het verborgene... (2Sam 7,1-5.8b-11.16; Lc 1,26-38)

Het verwachte dient zich steeds nadrukkelijker aan, zij het nog terughoudend: in het nog uitblijven van een vaste tempel en in de aankondiging van Maria's zwangerschap.

Peter Denneman smm

Updaten black-box

Hierbij een vriendelijk verzoek nog eens goed te bekijken welke gegevens in jullie persoonlijke black-box zijn opgeslagen. Het gaat dan met name om de actuele adresgegevens van degenen die bij een overlijden op de hoogte gebracht dienen te worden.

Zorgcentrum Vroenhof

Een voorproefje van wat de toekomst ons zal brengen. Er is groen licht gegeven voor de verbouwingsplannen van het voormalige Zorgcentrum Vroenhof. Zo zal het gebouw en de omgeving er ongeveer uit gaan zien.

Aandacht voor elkaar

En zomaar op een zondagavond
ging het land op slot.
Werd vrijheid geketend
het woord genuilkorfd
werden liefde en affectie
schrijnende hunkering
op anderhalve meter,
en tikte de avondklok
het ritme van verwijdering.

Kaatste het klappen van handen
tegen stille gevels
als steun voor wie vocht
en onbaatzuchtig zorgde,
en als requiem
voor wie streed voor zijn leven
maar verloor
en in de ijzige omhelzing
van volkomen eenzaamheid stierf.

Konden lippen alleen nog kussen
de ijle lucht die hen scheidde
van dierbaren achter glas,
en enkel een warme handzoen blazen
die meteen weer verijdsde
op het glasvenster van het tehuis
voor zij de hunkerende wang
van een geliefde
kon bereiken.

Niemand won,
iedereen verloor
wel iets
of iemand.

Maar het grootste verlies zou zijn
als de reikwijdte
van het stille lijden en de angst,
en van de dood door corona
gewogen gaat worden
door de zwaarte van verschil in mening
over het hoe en het hoe lang nog.
Als we het mededogen gaan verliezen
Met wie zorgt
met wie lijdt
met wie vreest
met wie hoopt
met wie treurt
met wie twijfelt
met wie zoekt
met wie vraagt
met wie dwaalt

en saamhorigheid
en aandacht voor elkaar
worden gespleten
door tegenstelling
en onbegrip voor elkaar.

Dat zou het schrijnendste verlies zijn
van deze tijd.

Hans van Bergen
(schrijver/columnist)